

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci vyhláseného konkurzu na majetok úpadcu **B. S., a. s., P.**, IČO X., **ozbavení funkcie správcu konkurznej podstaty**, na odvolanie JUDr. J. J. st., R., proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. decembra 2012, č. k. 1K/29/1993-889, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo dňa 18. decembra 2012, č. k. 1K/29/1993-889 **z r u š u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením zbavil JUDr. J. J. st., R., funkcie správcu konkurznej podstaty a ustanovil JUDr. J. B., R., do funkcie nového správcu konkurznej podstaty.

V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. K 29/93-38 zo dňa 22. 04. 1998, bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka B. S., a. s., P. a za správcu konkurznej podstaty súd ustanovil JUDr. J. J. st., R.

Z rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Cb/361/2001 zo dňa 11. 11. 2005 krajský súd zistil, že v rámci tohto konania súd zamietol žalobu žalobcu JUDr. J. J., správcu konkurznej podstaty B. S., a. s., B., proti žalovanému S. I., a. s., B. (t. č. S. I., a. s., B., na ktorú spoločnosť boli prevedené hnutel'né a nehnuteľné veci zo spoločnosti S. I., a. s., B.) o neúčinnosť právnych úkonov. Po podaní odvolania správcom konkurznej podstaty Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 1 Obo/36/2008 zo dňa 12. 08. 2009 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. 11. 2005 sp. zn. 3Cb/361/2001. Predmetom

uvedeného konania o neúčinnosť právnych úkonov boli nehnuteľnosti zapísané na LV č. X. (ktorý LV je totožný s LV č. X.).

Ďalej uviedol, že na Krajskom súde v Košiciach prebehlo konanie pod sp. zn. 7Cb/342/2001 vo veci žalobcu JUDr. J. J., st., správca konkurznej podstaty B. S., a. s., B. a spol. proti žalovanému S. I., a. s., B., o neúčinnosť právnych úkonov - mandátnych zmlúv, uzavretých medzi úpadcom a žalovaným S. I., ktoré skončilo rozhodnutím Najvyššieho súd Slovenskej republiky zo dňa 24. 06. 2010, sp. zn. 1M ObdoV/7/2010 tak, že žaloba žalobcu o neúčinnosť právnych úkonov bola zamietnutá.

Poukázal aj na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Cb/1015/2001 zo dňa 19. 12. 2011, ktorým bola žaloba o určenie, že hnutel'né a nehnuteľné veci patria do konkurznej podstaty úpadcu, zamietnutá. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 2 Obo 13/2012 zo dňa 30. 04. 2012.

Rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 4C 69/99 zo dňa 28. 02. 2001 bolo rozhodnuté o vlastníckom práve k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. X. (LV č. X.). V rámci tohto konania súd žalobu žalobcu JUDr. J. J. st., správca konkurznej podstaty úpadcu B. S., a. s., B., proti žalovanému S. I., a. s., B., o určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, zapísaným na LV č. X. (LV č. X.) a vydanie hnutel'ných vecí zamietol.

Krajský súd vychádzajúc zo všetkých citovaných rozsudkov konštatoval, že už niekoľkokrát bolo rozhodnuté, že nehnuteľností zapísané na LV č. X. (LV č. X.) nepatria do konkurznej podstaty úpadcu, a teda ich opätovné zapísanie správcem konkurznej podstaty JUDr. J. J. st. dňa 19. 06. 2012 do rozšíreného súpisu konkurznej podstaty nie je dôvodné. Z citovaných rozsudkov vyplýva, že majetok, ktorý zapísal správca konkurznej podstaty do rozšíreného súpisu konkurznej podstaty dňa 19. 06. 2012, je majetkom spoločnosti S. I., a. s., B. (S. I., a. s., B.).

Správca konkurznej podstaty JUDr. J. J. st., preto postupoval s neodbornou starostlivosťou, keď zapísal dňa 19. 06. 2012 tento majetok do konkurznej podstaty úpadcu.

Krajský súd mal za to, že vzhľadom na zákonom požadované minimálne vysokoškolské vzdelanie II. stupňa právnického zamerania a na minimálne potrebné odborné znalosti a vedomosti pre zloženie správcovskej skúšky správca musí byť spôsobilý posúdiť, či má zahrnúť do konkurznej podstaty hnutelný a nehnuteľný majetok, o ktorom už bolo niekoľkokrát opakované v rámci rôznych konaní rozhodnuté tak, že tento úpadcovi nepatrí.

Správca konkurznej podstaty pri zapísaní hnutelných a nehnuteľných vecí dňa 19. 06. 2012 nepostupoval s odbornou starostlivosťou, k veci pristúpil nezodpovedne, o čom svedčí aj podané trestné oznámenie na Okresnú prokuratúru v Bardejove spoločnosťou S. I., a. s., B., na správcu konkurznej podstaty. Preto krajský súd skonštatoval, že je daný dôvod na zbavenie JUDr. J. J. st. funkcie správca konkurznej podstaty v súlade s ust. § 8 ods. 2 ods. 5 ZKV.

Dodal, že výsledkom rozšírenia súpisu konkurznej podstaty správcom zo dňa 19. 06. 2012 je skutočnosť, že súd bol povinný vyzvať spoločnosť S. I., a. s., B., na podanie žaloby o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty v súlade s ust. § 19 ZKV, kde sa opätovne bude rozhodovať ohľadom vlastníctva uvedených hnutelných a nehnuteľných vecí, ktoré už boli niekoľkokrát riešené vyššie citovanými rozsudkami.

Proti tomuto uzneseniu sa odvolal pôvodný správca konkurznej podstaty JUDr. J. J. st. a navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie odôvodnil tým, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozhodnutie súdu je tiež nepreskúmateľné, nakoľko z neho nie je zrejmé, z akých dôležitých dôvodov súd vychádzal, keď zbavil funkcie správca konkurznej podstaty úpadcu, pričom úvahy, vyslovené súdom vo vzťahu k posúdeniu otázky vlastníctva do súpisu zapísaných hnutelných a nehnuteľných vecí sú predčasné a nekomplexné.

Podľa odvolateľa podmienky aplikácie ustanovenia § 8 ods. 5 ZKV v danom prípade neboli dané, nakoľko krajský súd vo veci konal na základe návrhu spoločnosti S. I., a. s., D.B., ktorá nie je úpadcom, a preto nebola oprávnená takýto návrh podať a súd nebol oprávnený o ňom konať. Súčasne krajský súd nesprávne vyložil a aplikoval pojem „dôležitý dôvod“ v zmysle § 8 ods. 5 ZKV. Dôležitý dôvod nemôže spočívať v tom, že správca zapísal

do súpisu podstaty hnutelný a nehnuteľný majetok, o ktorom sa právom domnieva, že patrí úpadcovi. Podľa § 19 ZKV je povinnosťou správcu v pochybnostiach zapísať vec do podstaty. Realizácia daného zo zákona odvodeného práva nie je úkon contra legem, ale práve naopak, a preto z neho nemožno vyvodzovať negatívne dôsledky voči jeho autorovi. Podstata uvedeného zápisu nie je protiprávna a smeruje k ochrane práv veriteľov úpadcu, pričom je len výsledkom zistení, nasvedčujúcich tomu, že označený nehnuteľný majetok a hnutelné veci naďalej patria úpadcovi a nie tretej osobe.

Existenciu pochybností o tom, že by S. I., a. s. B., alebo S. I., a. s. B., boli vlastníckmi zapísaných vecí, podporujú závery doteraz vedených konaní a osobitne závery trestného konania, vedeného vo veci prevodu uvedeného majetku z úpadcu na spoločnosť S. I., a. s. Nakoľko právo nemôže stáť na neprávne a úkony spojené s prevodom daného majetku z úpadcu na S. I., a. s. boli aj orgánmi činnými v trestnom konaní vyhodnotené ako také, ktoré naplňajú skutkovú podstatu trestného činu, potom aj následne učené prevody medzi personálne prepojenými spoločnosťami S. I., a. s., B. a S. I., a. s. B., sú neplatné a nemajúce žiadne právne následky.

Podľa názoru odvolateľa, žiadne zo súdnych rozhodnutí, na ktoré poukazuje krajský súd, zaradenie vecí do súpisu podstaty nevyklučuje, práve naopak priamo naň navádza a zápis vyhodnotil ako jedine možný a správny. Mal za to, že žiadny súd sa doteraz meritórne nezaoberal otázkou platnosti kúpnych zmlúv (ktoré mali byť právnym základom vzniku vlastníctva S. I., a. s., B., resp. S. I., a. s., B., k daným nehnuteľnostiam či hnutelným veciam), ktoré sú svojou povahou absolútne neplatnými úkonmi.

Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Cb 1015/2001-279 zo dňa 19. 12. 2011 sa rozhodlo, že sa zamieta žaloba, ktorou sa odvolateľ, ako navrhovateľ, domáhal určenia, že nehnuteľnosti, zapísané na LV č. X. (predtým na LV č. X.), nachádzajúce sa v k. ú. B., patria do konkurznej podstaty úpadcu B. S. a. s. v konkurze, avšak z dôvodu, že na požadovanom určení nie je daný naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. Vecou samou sa tak konajúci súd nezaoberal. V dôsledku tejto okolnosti predmetné rozhodnutie nevytvára prekážku veci právoplatne rozhodnutej. V rámci rozsudku sp. zn. 20bo 13/2012 zo dňa 30. 04. 2012 bolo tiež vyložené, že dôvodom neexistencie naliehavého právneho záujmu je ustanovenie § 19 ZKV, podľa ktorého je právom správcu zapísať majetok

do súpisu konkurznej podstaty, pričom ako konštatoval Najvyšší súd Slovenskej republiky, tomuto postupu nebráni ani zápis v katastri nehnuteľností. Rovnako tak prekážkou právoplatne rozhodnutej veci nie sú ani ostatné rozhodnutia, na ktoré sa snaží mylne poukázať krajský súd v napadnutom rozhodnutí.

Odvolať vyslovil názor, že uvedené veci patria do konkurznej podstaty úpadcu, ktorý je ich jediným vlastníkom, pretože kúpne zmluvy, ktoré boli uzatvorené medzi úpadcom a S. I., a. s. a následne aj tie, uzatvorené medzi touto spoločnosťou a S. T., a. s., sú absolútne neplatnými právnymi úkonmi, ktorých cieľom bolo zbaviť úpadcu majetku na úkor uspokojenia konkurzných veriteľov.

Uzatvorenie týchto kúpnych zmlúv odporuje zákonu, konkrétne Trestnému zákonu, preto ide o úkon absolútne neplatný. Ak prokuratúra konštatovala rozpor s trestnými normami pri týchto úkonoch, je každý, a teda aj správca z dôvodu právnej istoty povinný tento záver rešpektovať a zohľadniť ho vo svojom postupe, pričom to nemôže byť na jeho ujmu. Navyše poukázal na to, že v dôsledku toho, že vyššie uvedený akt, spočívajúci v uzatvorení daných kúpnych zmlúv na úkor úpadcu, je len čiastkovým útokom pokračujúceho trestného činu, za ktorý boli konkrétne osoby už právoplatne odsúdené, vnáša do danej veci iné svetlo.

Poukázal na dôvody absolútnej neplatnosti kúpnych zmlúv s tým, že priamym dôsledkom uzatvorenia týchto zmlúv, je prevod hodnotného a najcennejšieho majetku úpadcu mimo konkurznej podstaty, v dôsledku čoho konkurzný veriteľia dosiahnu len zlomkové uspokojenie svojich nárokov.

Uzavrel, že bolo na mieste zaradenie daných nehnuteľností do súpisu konkurznej podstaty s tým následkom, že je nepochybniteľným právom toho, kto tvrdí, že sa tak nemalo stať, aby v zákonom predpísanej lehote podal žalobu proti správcovi na súde, ktorý vyhlásil konkurz. Označil za neprijateľné, aby bol správca postihovaný za plnenie si svojich povinností, nakoľko len správca konkurznej podstaty má právo zapísať majetok do konkurznej podstaty. Ak by túto povinnosť nesplnil, nesie zodpovednosť voči veriteľom za nečinnosť, ktorá je spôsobilá privodiť škodu. Súd môže odvolať správcu len v prípadoch, keď porušuje ZKV, alebo si neplní povinnosti, ktoré sú mu týmto zákonom uložené, pričom v danom prípade bol odvolať ako správca konkurznej podstaty nepochopiteľne odvolaný

za plnenie si svojich povinností. V zmysle uvedeného tvrdil, že v danom prípade neboli dané dôvody na jeho zbavenie funkcie správcu a rovnako neboli dané podmienky na vymenovanie JUDr. J. B. do uvedenej funkcie správcu.

K uzneseniu krajského súdu sa vyjadrila spoločnosť S. I., a. s., B., a navrhla napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 a § 214 ods. 2 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Napadnutým uznesením krajský súd bez návrhu zbavil správcu konkurznej podstaty jeho funkcie z dôvodu neodbornej starostlivosti, prejavujúcej sa v tom, že 19. 06. 2012 zapísal majetok do konkurznej podstaty úpadcu, čím krajskému súdu vznikla povinnosť vyzvať spoločnosť S. I., a. s., na podanie vylučovacej žaloby podľa § 19 ZKV, kde sa opätovne bude rozhodovať o vlastníctve vecí zapísaných na LV č. X., pričom minimálne z rozhodnutí o neúčinnosť právnych úkonov a o určenie vlastníctva muselo byť správcovi zrejmé, že tento majetok parí do vlastníctva S. I., a. s.

Podľa ust. § 8 ods. 5 ZKV z dôležitých dôvodov môže súd na návrh správcu zbaviť správcu funkcie. Súd aj bez návrhu zbaví správcu funkcie, ak správca neplní riadne svoje povinnosti, alebo aj z iných dôležitých dôvodov. Ak súd zbaví správcu funkcie, ustanoví nového správcu.

Za dôležité dôvody v zmysle citovaného ustanovenia možno považovať postup správcu konkurznej podstaty, spočívajúci v nedostatočnom plnení povinností, vyplývajúcich zo zákona, napr. zistenie majetku podstaty, vykonanie súpisu, vedenie a účasť na sporoch v prospech získania majetku do konkurznej podstaty, ako i sporoch vyvolaných konkurzom, t. j. sporoch o vylúčenie vecí z konkurznej podstaty, ako i sporoch incidenčných, postup pri speňažovaní majetku, ako aj neplnenie povinností, uložených súdom. Dôležitým dôvodom, pre ktorý môže súd aj bez návrhu zbaviť správcu funkcie, je aj jeho nečinnosť, spočívajúca v tom, že nepostupuje v zmysle výziev súdu, nepriaznivý zdravotný stav, ktorý

bráni riadnemu výkonu funkcie správcu (niekoľko mesačná pracovná neschopnosť), ako i prieťahy v konkurze.

Inštitút správy majetku má v konkurznom konaní zabezpečiť ochranu a efektívne využívanie majetku, ktorý patrí do konkurznej podstaty, a to až do okamihu jeho speňaženia. Na správcu prechádza už vyhlásením konkurzu oprávnenie konať v mene úpadcu a na jeho účet vo všetkých veciach, týkajúcich sa majetku, zapísaného v konkurznej podstate.

Správu majetku, podliehajúceho konkurzu, je správca povinný vykonávať s odbornou starostlivosťou tak, aby bol majetok dostatočne chránený pred poškodením, stratou, zničením alebo iným znehodnotením a aby výdavky na jeho správu boli vynakladané v nevyhnutnej miere po dôkladnom zvážení ich účelnosti a hospodárnosti. Pri správe majetku podliehajúceho konkurzu má správca zakázané zvýhodniť niektorého z veriteľov, alebo uprednostniť osobné záujmy alebo záujmy iných pred spoločným záujmom všetkých veriteľov. Správca je povinný využívať všetky právne prostriedky na ochranu a vymáhanie majetkových práv, podliehajúcich konkurzu, čo znamená, že je i povinný s odbornou starostlivosťou preskúmať všetky právne úkony úpadcu a odporovať takým právnym úkonom, pri ktorých možno odôvodnene predpokladať ich odporovateľnosť. Správca má povinnosť uplatňovať práva, podliehajúce konkurzu, pri ktorých z dôvodu omeškania hrozí škoda na majetku, podliehajúcim konkurzu.

Z obsahu spisu vyplýva, že Okresný súd v Bardejove rozsudkom č. k. 4C 69/99-274 z 28. 02. 2001, ktorý nadobudol právoplatnosť 21. 08. 2001, žalobu správcu konkurznej podstaty proti S. I., a. s., o určenie vlastníctva predmetných nehnuteľností a o ich vydanie zamietol. Jedným z dôvodov zamietnutia žaloby bola skutočnosť, že kúpne zmluvy na základe ktorých boli prevedené veci, nie sú absolútne neplatné, pretože rada veriteľov dala súhlas na disponovanie s majetkom formou predaja.

Správca konkurznej podstaty podal proti spoločnosti S. I., a. s., B., neúspešnú žalobu o vyslovenie právnej neúčinnosti kúpnych zmlúv, ktorú skutkovo oprel o ustanovenie § 15 ZKV. V tomto konaní súd skúmal a správca mal povinnosť preukázať, že právnymi úkonmi dlžníka, ktoré sú inak platné, došlo k ukráteniu uspokojenia vymáhaných pohľadávok

konkurzných veriteľov. V uvedenom konaní konajúci súd v rámci predbežnej otázky neurčil neplatnosť odporovaných právnych úkonov.

Zápisom majetku do súpisu konkurznej podstaty, rovnako ako právoplatným rozhodnutím o jeho vylúčení zo súpisu konkurznej podstaty, nemôže byť nikdy určený vlastníak takéhoto majetku. Zápis majetku do súpisu konkurznej podstaty iba deklaruje navonok skutočnosť, že správca konkurznej podstaty považuje takýto majetok za majetok podstaty a nakladá s ním ako s majetkom podliehajúcim konkurzu. Zapísanie určitého majetku do súpisu konkurznej podstaty tak umožňuje správcovi i jeho následné speňažovanie. Právnym prostriedkom ochrany inej osoby (spravidla vlastníka) proti neoprávnenému zahrnutiu takéhoto majetku do súpisu konkurznej podstaty je práve vylučovacia (excindačná) žaloba podľa ustanovenia § 19 ods. 2 ZKV.

Podľa judikatúry súdov rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva žalobcu nie je vždy takou právnou skutočnosťou, ktorá by mala sama osebe za následok vylúčenie tejto veci zo súpisu majetku, patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu. Do konkurznej podstaty náleží nielen majetok, ktorý dlžníkovi patril v deň vyhlásenia konkurzu, alebo ktorý nadobudol počas konkurzu, ale i majetok, ktorého vlastníkom je síce osoba odlišná od úpadcu, avšak právne úkony dlžníka (úpadcu), týkajúce sa tohto majetku (na základe ktorých dlžník tento majetok previedol na iné osoby), sú voči veriteľom neúčinné (§ 15 ZKV). Pokiaľ by právny úkon dlžníka voči jeho veriteľom bol neúčinný, neznamená to súčasne, že by takýto právny úkon dlžníka bol neplatným úkonom. Vlastníkom veci, zahrnutej do konkurznej podstaty v dôsledku neúčinnosti právneho úkonu dlžníka zostáva navonok stále osoba, ktorá vec od dlžníka nadobudla. Všeobecným dôsledkom neúčinnosti prevodu vlastníckeho práva je i odpadnutie účinkov prevodu vlastníckeho práva, a to ako účinkov zániku vlastníctva (na strane prevodcu), tak i účinkov nadobudnutia vlastníctva (na strane nadobúdateľa). V zásade platí, že vlastníctvo k vylučovanej veci súd rieši ako otázku predbežnú.

So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné súhlasiť s názorom krajského súdu, že otázka vlastníckeho práva k vylučovanej veci bola právoplatne vyriešená rozhodnutím súdu. Na druhej strane pri rozhodovaní tejto veci nie je možné opomenúť význam vylučovacej žaloby ako samostatného právneho prostriedku, upraveného v ZKV a postavenie správcu v konkurznom konaní. Bez významu nie je ani skutočnosť, že

krajský súd doteraz nenamietal nerešpektovanie jeho pokynov správcom a jeho nesúčinnosť, či obtiažnu komunikáciu, čím by mu sťažoval vykonávať dohľad nad priebehom konkurzného konania a čo by malo za následok priet'ahy v konkurze. Ak správca nebol dozorujúcim krajským súdom usmernený inak, len samotné zapísanie vecí zapísaných na LV č. X. do konkurznej podstaty, za uvedených okolností, podľa názoru odvolacieho súdu, nie je dôležitým dôvodom na zbavenie správcu jeho funkcie.

Vzhľadom na uvedené skutkové a právne zistenia Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach podľa § 221 ods.1 písm. h/ O. s. p. zrušil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 19. marca 2013

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová